Alexander <de Villa Dei>; Gerardus <de Zutphania> [Comm.]: [Doctrinale. <Pars II>] Alexandri cum expositione perutili (notabili)

Köln: [Ulrich Zell], 3. Dez. 1488

C 534 1

Omnis homo naturaliter scire deside=
rat·ut inquit phus in pmo methaphisice·Hoc autē sciendi de/
siderium rōnalis aīe ptē sequitur/quo sicut ex grauitate terra na
turaliter deorsum mouetur intellect⁹ p modū pōderis trahitur suauiter
ad acq̄rendum p studiū ⁊ laborē diuersorū scibilium noticias/qm̄ ad hō
(vt inq̄t diuus plato) aīa rōnalis in corpe poita est vt feneretur scias ⁊ si
magno fenere venerit benigne recipietᷣ a suo ꝯditore·Ad illorū āt noticiā
siue cognitionē nullus puenire pōt nisi cognitis simplicium terminoꝝ
significacōibꝫ·cum igrantes virtutes vocabulorū de facili i qualibet arte
paralogizātur ut dr pmo elencoꝝ de q̄bus in pma pte quātū ad modū
declinandi seu cōiugandi sufficienter patuit·Que se hūt elemētoruꝫ more
in ordine ad orōnes ipas ex t̄mīs adinuicē vnit⁹ ꝯstitutas de quibꝫ iux
ordinē ꝓpōis prius in ꝓhemio ꝓmissum/ibi·Hic p posse meo vocum re
gimen reserabo Magister alexander in hac secunda pte determinare intendit
Attēdens verbum phi in de memoria ⁊ remiīscentia scriptuꝫ In rebꝫ bū
ordinat⁹ faciliorem eē memoriā·pcipue quātum ad iuuenes in q̄bꝫ sicut
in senibꝫ memorie sunt velut ruinosa edificia·Quorum intelligēdi debi
litate iuxta eoꝝ capacitatē leuiorem addiscendi modum tradere atq̄ ple
niorem iuxta sollicitatoꝝ ad scribenduꝫ pro iuuenū vtilitate mentem ꝓpo
sui·Primo ponendo versuū expōem manifesta eoꝝ subiuncta sentētia cum
exemplis et cōioribus nōbilibus p moduꝫ questionū ꝓponendis vt faci
lioreꝫ modū interrogandi et rn̄dendi ex ꝯsuetudine iuuenes hanc mate/
riam legentes addiscere valeāt: que ad noticiā illoꝝ que in hac pte tradū
tur spēaliter deseruiūt ¶ Pro faciliori igitur dicendoꝝ noticia sunt p or/
dinem breuissime q̄ndecim notanda·

¶ Queritur pmo Quis fuit grāmatice scientie pmus inuētor·Pro solu
tione illius dubij iuxta duplicem grāmaticā due st⁹ conclusiones ponen/
de·Quaꝝ pma est·Primus inuētor grāmatice positiue fuit metaphīcus
et naturalis·qꝛ ille ꝯsiderans diuersas ꝓprietates naturas et mōs essendi
rerum: rebus imposuit diuersa noīa: ⁊ aliqn̄ vni rei plura noīa ꝓpter di/
uersas ꝓprietates in tali re reptas·vt hō risibile flebile nature hūana im/
posita sunt noīa·ergo pmus illius grāmatice inuētor fuit metaphisicus ⁊
naturalis cuius est eēndi modos rerum ꝯsiderare et sup illos fundare mo
dos significandi terminoꝝ Scđa conclusio·pmus inuentor grāmatice re
gularis ptim fuit grāmaticus positiu⁹ ptim metaphīcus ⁊ naturalis et p
tim logicus qꝛ non potuit inuenire ꝓportiones ad debitam cōbinationeꝫ
dcōm nisi prius imposite essent ad significanduꝫ quā nccārio ipe habebat
noticiā·et hoc nō potuit facere nisi pscitis modis eēndi et ꝓprietatibus re/
rum que st⁹ principia grāmatice origunalia·⁊ a mōis essendi sumūtur mo
di significandi q̄ sunt immediata pncipia cōgruitatis ꝯstructionis ⁊ regi
minis·Et qꝛ logica habet viam ad pncipia oīm aliaꝝ scientiaꝝ: ideo op
tuit ipm esse logicum pcipue q̄ntum ad grāmaticam regularē ꝓpter quid

TECHNISCHE UNIVERSITÄT DARMSTADT
http://tudigit.ulb.tu-darmstadt.de/show/inc-ii-14/0001
Universitäts- und Landesbibliothek Darmstadt
gefördert durch die DFG